

مرحوم بونو ذوب در حکمت و فلسفه و عرفان بود / ادامه دهنده راه کرین

خسروپناه با تأکید بر اینکه مرحوم دکتر بونو واقعاً ذوب در حکمت و فلسفه و عرفان بود، گفت: معتقدم او توانست راه هانری کرین را در معرفی حکمت و عرفان اسلامی به جهان ادامه دهد.

خسروپناه با تأکید بر اینکه مرحوم دکتر بونو واقعاً ذوب در حکمت و فلسفه و عرفان بود، گفت: معتقدم او توانست راه هانری کرین را در معرفی حکمت و عرفان اسلامی به جهان ادامه دهد.

حجت الاسلام عبدالحسین خسروپناه، معاون علوم انسانی و هنر دانشگاه آزاد اسلامی در گفتگو با خبرنگار مهر در مورد سابقه آشنایی خود با مرحوم یحیی علوی (کریستین بونو) گفت: حدود ۱۵ سال پیش بود که در بعضی جلسات فلسفی که در مشهد و تهران برگزار می شد، با ایشان آشنا شدم. ایشان شاگرد مرحوم استاد سیدجلال الدین آشتیانی بودند که سالها در مشهد جلسه درس داشت. ما هم آن موقع شاگرد استاد جوادی آملی بودیم، لذا تعامل بحثی بین ما از همان سالها انجام می شد.

وی افزود: وقتی مسئولیت گروه فلسفه پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی را داشتم، ایشان در برخی از جلساتی که این گروه برگزار می کرد، شرکت می کردند. از زمانی که مسئولیت مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران را هم برعهده گرفتیم، ارتباط ما قدری بیشتر شد و جلسات مباحثاتی را برگزار می کردیم. به گونه ای این ارتباط نزدیک شد که حتی بعضی از مراکز علمی کشور که خواستند تجلیلی از ما داشته باشند، تجلیل دکتر بونو و ما را با هم ترتیب داده بودند، لذا پایه و مبنای دوستی ما از طریق مباحثات حکمی، عرفانی و فلسفی بود.

این استاد فلسفه و عرفان اسلامی در ادامه سخنانش با بیان اینکه مرحوم بونو در مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران تدریس نمی کرد، اظهار کرد: سلسله جلسات گفت و گویی در مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران برگزار می شد که ایشان شرکت می کرد. در مؤسسه چند نوع فعالیت داشتیم، یک فعالیت کلاس های عمومی بود، یک فعالیت هم کلاسهای مقطع دکترا بود. یک سری فعالیت ها، هم فعالیت پژوهشی بود. فعالیت دیگر برگزاری نشستهای علمی تخصصی محدودی بود که اساتید دور هم می نشستند و بحث می کردند. جلساتی با عنوان فلسفه و فیزیک، فلسفه و زیست شناسی، فلسفه و اقتصاد، فلسفه و مدیریت برگزار می کردیم که در بعضی از جلسات تخصصی فلسفه که اساتید حضور داشتند مرحوم بونو هم دعوت می شد.

وی اضافه کرد: علاوه بر این جلسات دو نفره ای را هم برگزار می کردیم و بعضی مسائل جدید را با هم مباحثه می کردیم. همچنین مشورتیهایی در مورد چگونگی و روند ارتباط میان حکمای ایران و فلاسفه فرانسه از ایشان می گرفتیم، به گونه ای نقش مشاور غیررسمی ما را در فعالیتهای بین المللی داشتند.

بونو ذوب در حکمت و فلسفه و عرفان بود

این نظریه پرداز علوم انسانی اسلامی با تأکید بر اینکه مرحوم دکتر بونو واقعاً ذوب در حکمت و فلسفه و عرفان بود، تصریح کرد: انصافاً ایشان از شاگردان خاص استاد آشتیانی بودند و بهره های فراوانی از ایشان بردند و کاملاً به مباحث مسلط بودند. تفکر ایشان بیشتر عرفانی بود، یعنی گرایش حکمت متعالیه داشتند و تا حد زیادی عرفان نظری را قبول داشت. مستحضرید که پایان نامه دکترایش در مورد عرفان نظری بود و در این رابطه آثاری هم داشته و توانسته بود اینها را به فرانسوی زبان ها معرفی کند.

آشنایی بونو با رنه گنون و هانری کرین

خسروپناه با بیان اینکه دکتر بونو اصالتاً فرانسوی بود و در آلمان و فرانسه بزرگ شده بود، بیان کرد: تحصیلاتش عمدتاً در فرانسه بود و با این فرهنگ بزرگ شده بود. به هر حال افرادی در غرب بوده و هستند که دنیای مدرن، خلأ و نیاز معنوی آنها را پر نمی کند و دنبال گمشده ای هستند. مرحوم بونو هم همین حالت را پیدا کرد تا اینکه با آثار رنه گنون آشنا شد و وقتی این آثار را مطالعه کرد به بارقه هایی دست یافت. رنه گنون از شخصیهایی بود که وقتی نیاز به معنویت را احساس کرد، گمشده خود را در آثار فلاسفه اسلامی پیدا کرد. با مطالعه آثار گنون، مرحوم بونو احساس می کند که مسیر خود را دارد پیدا می کند. در ادامه با آثار هانری کرین آشنا شد و به مطالعه آنها پرداخت که امیدش برای یافتن

گمشده اش بیشتر شد، ولی باز احساس خلأ و تشنگی در وجودش بود تا اینکه تصمیم می گیرد به ایران سفر کند و منابع اصلی حکمت و عرفان اسلامی را فراگیرد.

معاون دانشگاه آزاد اسلامی گفت: در ایران، زبان فارسی و عربی را فرامی گیرد و علی الظاهر در مشهد، قم و تهران با برخی علما دیدار داشته است. فکر می کنم که دیداری با آیت الله جوادی آملی هم داشته است. حدود ۱۰ سال در مشهد شاگرد استاد جلال الدین آشتیانی بودند و همه درسهای استاد آشتیانی را شرکت می کردند و در ادامه به کارهای پژوهشی پرداختند و پایان نامه خود را که در مورد عرفان امام خمینی بود می نویسند و به عنوان استاد حکمت اسلامی شناخته می شوند. عمدتاً هم از نظرات ایشان در دانشگاه های مختلف استفاده می کردند. ایشان به سفرهای مختلفی می رفت و مراکز علمی و پژوهشی دعوت می شد و حکمت و عرفان اسلامی را به علاقه مندان معرفی می کرد. دکتر بونو از طریق حکمت و عرفان اسلامی، اسلام را پذیرفت. برخی ممکن است از طریق روش کلامی اسلام را بپذیرند. برخی ممکن است از طریق روش فلسفه مشائی اسلام را بپذیرند ولی ایشان بیشتر از طریق عرفان و حدودی حکمت متعالیه اسلام را پذیرفت و نام یحیی علوی را برای خودش انتخاب کرد.

علاقه و ارادت مرحوم بونو به اهل بیت(ع)

وی در مورد علاقه و ارادت ایشان به اهل بیت(ع) خصوصاً امام رضا(ع) گفت: عرفان اسلامی به صورت کلی به سه مسئله؛ وحدت وجود، تجلیات وجود و برترین تجلی حق تعالی یعنی انسان کامل می پردازد. اصولاً افرادی که جذب عرفان اسلامی می شوند و با این پارادایم آشنا می شوند، در جستجوی مصداق انسان کامل هستند و آنها را معصومین و ائمه اهل بیت(ع) می یابند. ایشان هم چون ۱۰ سال در مشهد مقیم بودند، ارادت ویژه ای به امام رضا داشتند و مقید بودند که مرتب به حرم امام رضا(ع) مشرف شوند. بعد هم که در تهران و قم بودند مرتب برای زیارت مضجع شریف امام رضا(ع) مشرف می شدند.

ادامه دهنده راه هانری کربن

این کارشناس فلسفه در ادامه سخنانش در مورد ترجمه قرآن به زبان فرانسه بونو گفت: کارشناسانی که مسلط به زبان فرانسه هستند بهتر می توانند در مورد ترجمه قرآن به زبان فرانسه دکتر بونو نظر بدهند، به هر حال ایشان قرآن را به زبان فرانسه ترجمه کردند و عرفان امام خمینی(ره) را به زبان فرانسه نوشتند و کارهای دیگری در زمینه مباحث عرفانی دارند. انصافاً من معتقدم ایشان توانستند راه هانری کربن را ادامه دهد و حکمت و عرفان اسلامی را به جهان معرفی کند.

خسروپناه در مورد نگاه بونو به دنیای غرب و مدرنیته گفت: همان نگاهی که رنه گنون و هانری کربن به مدرنیته داشتند، ایشان هم داشت البته هانری کربن سنت گرا به معنایی که شوآن، گنون و سید حسین نصر هستند نبود، ولی معتقد بود دنیای مدرن انسان را غرق در مادیات می کند، به گونه ای که از حقیقت ناب و تبدیل نفس اماره و نفس لوامه به نفس مطمئنه امکان پذیر نمی شود یعنی در واقع مانع این تبدیل و تحول و تعالی است. راه اینکه از امتیازات دنیای مدرن استفاده شود ولی از نقایص و ضعفش پرهیز شود، حکمت و عرفان اسلامی است.

این استاد فلسفه و کلام اسلامی در مورد فعالیتهای تبلیغی مرحوم بونو گفت: ایشان برای تبلیغ تفکر اسلامی و شیعی به کشورهای مختلف سفر می کردند و مقید بودند که به کشورهای مختلف فرانسوی زبان بروند و حکمت و عرفان اسلامی را به فرانسوی زبانها منتقل کنند. گاهی اوقات یک یا دو ماه در کشوری مستقر می شدند و معارف و حکمت اسلامی می پرداختند. برای تبلیغ در ایام محرم امسال به ساحل عاج مسافرت کرده بودند که در آنجا در اثر تصادف جان خود را از دست دادند.